Stárnoucí osoby a doprava

Publikováno: 7. 3. 2007

Zdroj: www.swov.nl

Stárnoucí osoby jsou vystaveny vyššímu riziku z hlediska bezpečnosti dopravy. To je dáno vyšší mírou jejich účasti na nehodách, ke kterým dochází v důsledku selhání, avšak především díky jejich fyzické zranitelnosti. Navíc, jejich počet se významně zvyšuje. Tyto důvody jsou dostatečné k tomu, aby byla zaujata opatření propagující jejich bezpečnou mobilitu jako jsou: přizpůsobená infrastruktura, technické systémy uvnitř/vně vozidla a vzdělávání/informovanost jak stárnoucích osob, tak ostatních účastníků silničního provozu.

Stárnoucí osoby: vysoké riziko, zvyšující se počet

Věkový limit 65 let je spíše náhodný. Právě během procesu stárnutí se fyzické a mentální schopnosti začínají významným způsobem měnit.

Existují dvě skupiny stárnoucích účastníků silničního provozu:

- „Vitální stárnoucí osoby“: skupina lidí, kteří jsou v silničním provozu stále samostatní. Přesto jsou v případě nehody konfrontováni se zvýšenou fyzickou zranitelností.
- „Méně vitální stárnoucí osoby a staří lidé“: lidé, kteří mají problém počínat si v silničním provozu samostatně a v případě nehody jsou extrémně zranitelní.

Stárnoucí osoby a doprava: selhání a zranitelnost

Dva rysy jsou v případě stárnoucích lidí důležité z hlediska dopravní bezpečnosti:

Selhání

Selhání je zhoršení psychických a fyzických funkcí. Z hlediska účasti v silničním provozu je obzvlášť významná snižující se schopnost získávání a zpracovávání informací a zvládání některých činností.

Příkladem je:

- omezená viditelnost;
- obtížnost odhadnutí rychlosti a vzdálenosti;
- zhoršující se sluch;
- problém s rozlišením důležité a méně důležité informace;
- problém rozhodování se ve složitých situacích.

Největším problémem je zvládání nejrůznějších dopravních činností v časovém tlaku či za jiných nepříznivých podmínek, jako je například snížená viditelnost.

Fyzická zranitelnost

Zvyšující se fyzická zranitelnost je výsledkem biologických procesů (tj. osteoporóza/ měknutí kostí), které činí lidi citlivějšími na externí násilí, jako je například srážka. Tyto faktory vedou k vyššímu riziku jak pravděpodobnosti nehody, tak vážnosti jejích důsledků.

Počet významně vzrůstá

Počet občanů staršího věku stále významněji vzrůstá. Od roku 1985 se jejich počet v Holandsku zvýšil o 23%. Nejvyšší nárůst se očekává po roce 2010, kdy lidé z tzv. „baby-boom“ generace dosáhnou věku 65 let.

CDV CENTRUM DOPRAVNÍHO VÝZKUMU © *Observatoř bezpečnosti silničního provozu, www.czrso.cz*

Indikátory

Šíře problému účasti starších osob v silničním provozu může být vyjádřena absolutními čísly vztahujícími se na počty obětí, vážnost jejich zranění, podíl na nehodě a míru rizika. Všechny tyto údaje vycházejí pro starší osoby negativně.

Procenta podle vážnosti zranění

Každým rokem dochází v Holandsku ke zhruba 250 smrtelným dopravním nehodám mezi lidmi ve věku 65 let a více.

Podíl osob ve věku 65 a více let v celkovém počtu obětí.

typ oběti	% 65+ z celku
usmrcení	24
hospitalizovaní	12-13
jinak zranění	7

Podíl starších osob v celkovém počtu usmrcených v dopravním provozu je tak poměrně velký. Zastoupení jednotlivých kategorií je následující:

- pasažéři automobilů a cyklisté,
- chodci,
- motocyklisté.

Riziko: především osoby ve věku 75 a více

Starší účastníci silničního provozu jsou vystaveni vyššímu riziku, že se stanou obětí dopravní nehody, a to jak ve vztahu k počtu obětí na 100.000 obyvatel, tak k počtu najetých kilometrů; v porovnání s ostatními věkovými skupinami jde dokonce o riziko nejvyšší. V údaji vztahujícímu se na počet najetých kilometrů jsou následováni věkovou skupinou 16-24. Pro starší občany je riziko smrtelné nehody ve vztahu k počtu najetých kilometrů téměř 3x vyšší než je průměrná hodnota. Riziko je obzvláště vysoké pro starší chodce, cyklisty a motocyklisty.V případě rizika pro řidiče automobilu jsou osoby vyššího věku až na druhém místě, po řidičích ve věku 18-24 let. Vysoké hodnoty rizika, kterému jsou starší osoby vystaveny, jsou dány především skupinou ve věku 75 let a více. Opatření by se měla zaměřovat zejména na tuto skupinu.

Účast na nehodě a zranitelnost

Vysoké riziko smrtelného zranění je důsledkem míry účasti na nehodách a zranitelnosti. Starší občané jsou obzvláště zranitelní; mladí lidé mají obzvláště vysokou míru účasti na dopravních nehodách.

Starší osoby jsou častěji účastníky bočních srážek, které vznikají u:

- nehod na křižovatkách;
- nehod jako výsledek nedání přednosti v jízdě nebo na přechodu;
- nehod při odbočování vlevo;
- odbočování;
- vjíždění na hlavní silnici/opouštění hlavní silnice.

Tyto nehody jsou částečně důsledkem selhání starších osob, především co se týče schopnosti vnímat okolí a zpracovávat informace. Částečným řešením tohoto problému je přizpůsobení infrastruktury a zavádění telematických zařízení.